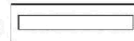

**Persconferentie
Compensatie CAF 11-ouders
Naar aanleiding van publicatie interim-advies**

15 november 2019

1	Spreeklijn	2
2	Compensatie	5
3	Wettelijke grondslag	11
4	Communicatie ouders	14
5	Kengetallen	16
6	Maatregelen	19
7	Wob	24
8	Nationaliteit	26
9	Dossieropvraag ouders Rotterdam	28
10	Medewerkers/cultuur	29
11	Klokkenluider	30

1. Spreeklijn

Inleiding

- Gisteren heeft dhr. namens de Adviescommissie Uitvoering Toeslagen het adviesrapport 'Omzien in verwondering' gepresenteerd. Ik ben de commissie zeer erkentelijk voor het rapport en de geboden oplossing.
- Met deze oplossing kan ik eindelijk mijn belofte aan de CAF 11-ouders gestand doen om hen te compenseren voor het ontstane leed. Dat is het enige juiste dat ik kan en wil doen.
- De verhalen die de ouders voor de zomer met mij deelden, zitten nog vers in mijn hoofd. Ze hebben een diepe indruk achtergelaten. Ik betreur het dat zij in moeilijke omstandigheden zijn gekomen door toedoen van de overheid.
- Hoewel mijn vastberadenheid om het ongemak en onrecht dat deze ouders is aangedaan recht te zetten onverminderd groot was en is, staat zorgvuldigheid voorop. De Adviescommissie heeft tijd nodig gehad voor het vinden van een gerichte en juiste oplossing. heeft die oplossing gister uitgebreid toegelicht: hij kan dat natuurlijk beter dan ik. Ik vat die oplossing graag kort aan u samen.

Oplossing

- Vandaag kan ik de ouders toezeggen dat zij een compensatie gaan ontvangen die uit een aantal onderdelen bestaat.
- Een bedrag ter compensatie van de correctiebesluiten

- Een bedrag van € 500 per halfjaar ter compensatie voor de immateriële schade.
- Een bedrag ter compensatie van de materiele schade van 25% van het compensatiebedrag van de correctiebesluiten
- Daarnaast krijgen de ouders die zich juridisch hebben laten bijstaan een compensatie voor de juridische bijstand, aanspraak maken op de wettelijke proceskostenvergoeding.
- De betaalde invorderingskosten over de afgelopen jaren worden vergoed.
- Bij de compensatie wordt rekening gehouden met de niet betaalde toeslagschuld.
- Nu de oplossing voorhanden is moeten de problemen ook zo gauw als mogelijk de wereld uit. Mijn streven is om nog dit jaar aan de ouders uit te betalen.

Adviesrapport

- De Adviescommissie heeft nauwgezet in beeld gebracht wat zich in het bewuste tijdsgewricht 2013 tot en met 2016 heeft afgespeeld. Daar trekt de Adviescommissie een aantal stevige conclusies. Die onderschrijf ik.
- De belangrijkste conclusie van het deeladvies is dat in de CAF 11-zaak de Belastingdienst vooringenomen heeft gehandeld. De grenzen van de handhaving zijn doelbewust opgezocht en wat mij betreft ook overschreden. De vermoedens van fraude die de Belastingdienst destijds had

mogen nooit op deze vooringenomen wijze doorwerken in het reguliere toezicht.

- De ouders in de CAF 11-zaak zijn slachtoffer geworden van de vooringenomen aanpak van de Belastingdienst.
- De analyse van de Adviescommissie toont ook de urgentie aan om extra maatregelen te nemen. Ik wil problemen als deze te allen tijde voorkomen. Ik wil dat de komende tijd aandacht uitgaat naar de cultuur bij Toeslagen, het hanteren van de menselijke maat, het inbouwen van juridische waarborgen, nadenken over de gewenste structuur, het stelsel an sich, invordering en het interne fraudebeleid.
- Die acties licht ik uit in de brief waarmee ik vandaag de Kamer informeer. Naast de Kamerbrief publiceer ik ook het Wob-verzoek, waarmee ik het totaalbeeld omtrent CAF complementeer. De informatie uit de Wob is en wordt door de Adviescommissie en de ADR gebruikt ten behoeve van hun opdrachten. In de Kamerbrief ga ik in op de beelden uit het Wob-verzoek.
- Ik neem nu graag de gelegenheid om uw vragen te beantwoorden.

2. Compensatie

Q: Waaruit bestaat de compensatieregeling?

A:

De compensatie is bedoeld voor alle ouders die bij CAF 11 betrokken zijn geweest, uitgezonderd evidente fraudegevallen.

De compensatie uit het rapport bestaat uit 6 elementen

1. Het bedrag dat gemoeid is met het totaal van de correctiebesluiten die zijn genomen naar aanleiding van het CAF 11 onderzoek waardoor de kinderopvangtoeslag aanspraken van de getroffen ouders over de jaren 2012 t/m 2014 verminderden of tenietgingen; dit betreft maximaal € 5,3 miljoen voor 310 personen (uitgezonderd evidente gevallen).
2. Een forfaitair bedrag van € 500 voor immateriële schade voor ieder half jaar dat verlopen is tussen het eerste correctiebesluit in het kader van CAF 11 en het moment dat de aanspraken op kinderopvangtoeslag volledig zijn vergoed of de compensatie werd gegeven. Met een maximum van het bedrag dat is uitgekeerd onder 1).
3. Een forfaitair bedrag als compensatie voor veronderstelde materiële schade dat bestaat uit 25% van het bedrag onder 1). dit betreft maximaal € 1,3 miljoen voor 310 personen.
4. De (rente)kosten die in rekening zijn gebracht voor de invordering van de na het CAF-onderzoek teruggevorderde kinderopvangtoeslag worden volledig gecompenseerd, dit betreft € 165.000 bij 239 toeslaggerechtigden.

5. Een vergoeding van de kosten van juridische bijstand conform de reguliere forfaitaire bedragen voor zover deze kosten niet eerder werden vergoed.
6. Op het totaal aan compensatie onder 1 t/m 5 wordt in mindering gebracht:
 - A. Eventuele bedragen die al zijn toegekend na bezwaar- en (hoger) beroepsprocedures tegen de correctiebesluiten of de herziening daarvan dit betreft € 2,6 miljoen voor 310 personen.
 - B. Niet ingevorderde toeslagschulden, dit betreft € 1,0 mln. bij 83 personen.

Q. Heeft de compensatie consequenties voor de andere toeslagen of ontvangst van een bijstandsuitkering?

A.

- Indien de compensatie in 2019 (streven) wordt uitgekeerd heeft dat effect op de toeslagen in 2020 (peildatum 1-1-2020). Als door de compensatie de vermogensgrenzen voor de zorgtoeslag en/of huurtoeslag en/of kindgebonden budget wordt overschreden en daarmee één of meerdere van deze toeslagen wegvallen zal dit voor het jaar 2020 worden gecompenseerd. Dit op basis van de definitieve aanslagen IB 2020 en definitieve beschikking(en) toeslagen voor 2020.
- De compensatie zal worden uitgezonderd van de vermogenstoets in de Participatiewet zodat er geen negatief effect optreedt voor personen met een bijstandsuitkering.

Q. Welke fiscale consequenties zijn er?

A.

- De compensatie is niet belast voor box 1 (het is geen vergoeding voor inkomensschade)
- Wel valt het onder box 3, in de enkele gevallen waarvoor dit een extra heffing kan opleveren wordt geen compensatie gegeven.

Q. Wanneer en in hoeveel gevallen is sprake van evidente gevallen zonder compensatie?

A.

- De evidente gevallen die geen compensatie krijgen zijn door de commissie AUT benoemd, dit zijn er slechts enkelen. Van een evident geval is bijvoorbeeld sprake als het kind het hele jaar niet naar de kinderopvang is geweest of als er aantoonbaar valse stukken zijn opgesteld.
- Bij een evident geval wordt alleen het specifieke jaar niet gecompenseerd.
- Wanneer over alle jaren de ouder niet heeft gereageerd op de correspondentie van Toeslagen of de afdeling Invordering, vindt geen compensatie plaats [PM: beleidsbesluit]
- Indien afwijzing van het verzoek tot compensatie aan de orde is, zal een onafhankelijke commissie beoordelen of de afwijzing terecht is.
- De ouder kan in bezwaar en beroep gaan tegen het besluit inzake de compensatie.

Voorbeelden burgers – evt ombouwen naar factsheet/handout/bijlage Kamerbrief

Voorbeeld (1):

Een ouder had € 12.000 kinderopvangtoeslag over 2014 aangevraagd en dit tot aan het CAF 11 onderzoek uitgekeerd gekregen. Per 1 september 2014 werd de toeslag stopgezet en vervolgens werd de al uitbetaalde toeslag van € 8.000 teruggevorderd. Ook werd over 2012 en 2013 de uitbetaalde toeslag van 2x € 12.000 teruggevorderd. In totaal had de burger daardoor een schuld van € 24.000 + € 8.000 = € 32.000. Hij is in bezwaar geweest, maar dit bezwaar is afgewezen. De ouder heeft niet verder geprocedeerd. De ouder heeft in totaal € 15.000 terugbetaald, maar € 17.000 staat nog open.

Er is bij deze burger geen sprake van fraude of een evident geen recht op toeslag, daarom heeft hij recht op compensatie.

De compensatie wordt als volgt berekend:

Het bedrag dat gemoeid ging bij de correctiebesluiten 3x €12.000 = € 36.000 toeslag
Hij krijgt daarbij 25% immateriële schadevergoeding = € 9.000
Plus een vergoeding van € 500 voor elk half jaar vanaf
de correctie tot aan het volledige herstel
(gesteld op 1-1-2020) = 5,5 jaar = € 500 * 11 = € 5.500

Betaalde invorderingskosten en een forfaitaire proceskostenvergoeding worden individueel daarbij gerekend, maar voor de eenvoud buiten beschouwing gelaten.

De totale vergoeding wordt berekend op:	€ 50.500
De openstaande schuld gaat hiervan af:	€ 17.000
Daardoor ontvangt de ouder:	€ 33.500

Voorbeeld (2):

Een ouder had € 12.000 kinderopvangtoeslag over 2014 aangevraagd en dit tot aan het CAF 11 onderzoek uitgekeerd gekregen. Per 1 september 2014 werd de toeslag stopgezet en vervolgens werd de al uitbetaalde toeslag van € 8.000 teruggevorderd. Ook werd over 2012 en 2013 de uitbetaalde toeslag van 2x € 12.000 teruggevorderd. In totaal had de burger daardoor een schuld van € 24.000 + € 8.000 = € 32.000. Hij is over alle jaren in bezwaar en beroep geweest. Over 2012 is het beroep afgewezen, en over 2013 en 2014 is het geheel toegekend op 1-1-2018.

Deze burger heeft over zijn terugvordering over 2012 € 10.000 terugbetaald en € 2.000 staat nog open. Over 2013 en 2014 is er geen openstaande schuld meer, de toeslag is immers weer toegekend.

Bij deze burger was in 2012 evident geen recht op toeslag, omdat het betreffende kind ouder dan 4 jaar was. In 2013 en 2014 was er kinderopvang voor het 2^e kind dat jonger dan 4 jaar was.

De compensatie wordt als volgt berekend:

Over het jaar 2012 geen compensatie, de schuld van € 2.000 blijft in stand.
In totaal zijn de correctiebesluiten 2x €12.000 = € 24.000 toeslag
Hij krijgt daarbij 25% immateriële schadevergoeding = € 6.000
Plus een vergoeding van € 500 voor elk half jaar vanaf
de correctie tot aan het volledige herstel
(1-1-2018) = 3,5 jaar = € 500 * 7 = € 3.500

Betaalde invorderingskosten en een forfaitaire proceskostenvergoeding worden individueel daarbij gerekend, maar voor de eenvoud buiten beschouwing gelaten.

De totale vergoeding wordt berekend op:	€ 33.500
De openstaande schuld over 2012 gaat hiervan af:	€ 2.000
Daardoor ontvangt de ouder:	€ 31.500

3. Wettelijke grondslag

Q. Hoe gaat u de compensatieregeling juridisch vormgeven?

A.

- De Adviescommissie concludeert dat er nu geen wettelijke grondslag is voor een compensatieregeling.
- Ik zal daarom op korte termijn komen met een voorstel voor een wettelijke grondslag.
- Vooruitlopend daarop vaardig ik een beleidsbesluit uit, zodat de ouders op korte termijn de compensatie ontvangen.
- Dit beleidsbesluit zal zodra de wetgeving met terugwerkende kracht in werking is getreden worden omgezet in een ministeriële regeling.

Q. Gaat u ook in andere CAF-zaken compensatie geven?

A.

- Voor conclusies over de andere CAF-zaken wacht ik het onderzoeksrapport van de ADR af.
- De ADR bekijkt in welke CAF gerelateerde gevallen vanaf 2013 op vergelijkbare wijze is gehandeld.
- Daarbij vergelijkt de ADR de handelwijze van Toeslagen met het CAF 11-dossier. Specifiek wordt gekeken naar de stopzetting, de bezwaar- en beroepsbehandeling en het gebruik van de tweede nationaliteit.
- Ik wil dus niet op de zaken vooruit lopen.
- De Adviescommissie beveelt evenwel aan dat een regeling eenvoudig kan worden verbreed voor aanverwante gevallen. Daar zullen zij in het tweede adviesrapport nog verder op terugkomen.
- Zoals gezegd omarm ik de aanbevelingen van de Adviescommissie.
- Bij de vormgeving van de wettelijke grondslag volg ik deze aanbeveling uiteraard op.

Q. Geeft het advies aanleiding om de Awir te wijzigen?

A.

- Het advies dat er nu ligt laat zien dat het toeslagenstelsel niet werkt zoals het oorspronkelijk bedoeld is. Allereerst zal ik de compensatieregeling in een ministeriële regeling gaan vastleggen en voor dat doel een grondslag in de wet opnemen (Fiscale verzamelwet 2021).
- Het IBO-rapport deel 1 dat onlangs openbaar is gemaakt bevat een heleboel voorstellen om het toeslagenstelsel te verbeteren.
- Ook kijk ik reikhalzend uit naar het IBO-rapport deel 2 waarin aanbevelingen voor herziening van het stelsel voor de lange termijn worden gedaan en naar het tweede deeladvies van de adviescommissie.
- Het kabinet zal begin volgend jaar met een reactie komen op de 2 IBO-rapporten. Dat zal hoogstwaarschijnlijk gaan leiden tot wijzigingen van de Awir.
- Daarnaast zal de Awir ook worden aangepast in verband met de recente uitspraken van de Raad van State. De Belastingdienst heeft nu ruimte in de wet om in bijzondere gevallen af te zien van terugvordering. Hier zal nog nadere invulling aan gegeven moeten worden.

4. Communicatie ouders

Q. Hoe worden ouders op de hoogte gebracht van de oplossing?

A.

- Vandaag (vrijdag 15 november) verstuurt Toeslagen een brief aan alle CAF-11 ouders.
- Ik ga ervan uit dat deze morgen (zaterdag 16 november) op de mat ligt. De brief is toegevoegd als bijlage bij de Kamerbrief.
- In deze brief wordt het advies van kort toegelicht en geef ik aan het advies op te volgen.
- Er is een telefoonnummer opengesteld, speciaal voor de CAF 11-ouders. Zij kunnen daar toelichting krijgen en hun vragen stellen
- De mensen die zich eerder bij de Belastingdienst hebben gemeld hebben al een brief ontvangen, dat zij na de ADR verder bericht krijgen over vergelijkbaarheid met CAF 11.
- Ouders krijgen het bedrag vervolgens zo snel mogelijk op hun rekening. Dat is in veel gevallen waarschijnlijk nog in 2019. Bij enkele ouders vraagt het formulier mogelijk om nadere bestudering. Zij krijgen begin 2020 helderheid.

Q. Waar kunnen deze en ook andere ouders terecht met vragen wat dit voor hun situatie betekent?

A.

- Ouders kunnen altijd terecht bij de Belastingtelefoon, die de gegevens doorgeeft aan Toeslagen.
- Toeslagen houdt een overzicht bij van deze 'zelfmelders' om hen, zodra er duidelijkheid is over een situatie, te informeren.
- Aan de hand van het onderzoek van de ADR en het vervolgadvis van EXDONNER1 over andere CAF zaken wil ik ouders met soortgelijke omstandigheden als in het CAF 11-dossier zo snel mogelijk laten weten of zij in aanmerking komen voor compensatie.

5. Kengetallen

CAF 11

- Bij CAF 11 zijn nu 310 ouders in beeld. Toeslagen verstuurt vandaag aan hen een brief met toelichting op de compensatieregeling.
- Zoals de commissie ook aangeeft is het lastig gebleken om de aantallen inzichtelijk te krijgen, ook omdat in het verleden wisselende definities zijn gebruikt.

Financieel belang CAF 11

- Ik verwacht dat verreweg de meeste ouders in aanmerking komen voor de compensatieregeling.
- Toeslagen zal zo snel mogelijk aangeven waar sprake is van evidente gevallen. De in te stellen "commissie van wijzen" zal deze gevallen beoordelen en vaststellen of inderdaad sprake is van geen recht op compensatie.
- Het totale bedrag dat in eerste instantie is gecorrigeerd bij de ouders in CAF 11 is € 5,3 miljoen.
- In de tussenliggende periode heeft na bezwaar en (hoger) beroep al tegemoetkoming plaatsgevonden als de burger (deels) in het gelijk is gesteld.
- Het totale bedrag dat nu gecorrigeerd is bij de ouders in CAF 11 is € 2,8 miljoen.
- Er is in totaal nog een openstaande schuld van bijna € 1 miljoen.

Alle CAF-zaken bij Toeslagen

- Er zijn 169 CAF-zaken bij Toeslagen in beeld gebracht vanaf 2013 t/m 2019.
- Sommige CAF-zaken zijn in meerdere jaren herhaald, als we die samenvoegen telt het op tot bijna 150 CAF-zaken.
- In totaal zijn ruim 9.400 toeslaggerechtigden betrokken bij deze CAF-zaken.
- De ADR onderzoekt de CAF-zaken en brengt rond het einde van het jaar zijn rapport uit.
- De ADR beoordeelt in hoeverre de andere CAF-zaken vergelijkbaar zijn met CAF 11.
- Ik wacht het rapport met belangstelling af.

Verdieping alle CAF-zaken bij Toeslagen

- Het huidige beeld is dat er binnen de CAF-zaken iets meer dan 600 ouders zijn waarbij opzet/grove schuld is gesteld.
- In CAF-zaken die vanaf 2013 t/m medio 2016 zijn uitgevoerd, hebben stopzettingen van lopende toeslagen plaatsgevonden, zoals ook bij CAF 11 het geval was.
- Het gaat niet om alle CAF-zaken in deze periode en ook niet om alle personen in deze CAF-zaken.
- Naar het huidige inzicht gaat het om 35 CAF-zaken met dergelijke stopzettingen, inclusief CAF 11 gedurende 2013 t/m 2016. De ADR onderzoekt of dit aantal klopt.
- Daarvan zijn er 6 CAF-zaken waarin ook andere lopende toeslagen naast de kinderopvangtoeslag zijn stopgezet. Deze zaken zijn in 2014 en 2015 uitgevoerd.

Financieel belang alle CAF-zaken bij Toeslagen

- Het totale bedrag dat op dit moment als correctie in beeld is voor alle toeslaggerechtigden is bijna € 43 miljoen
- Dit bedrag is het verschil tussen de toeslagaanvragen vóór de start van de verschillende CAF-zaken en de huidige hoogte van de beschikkingen.
- In de tussenliggende periode heeft na bezwaar en (hoger) beroep al tegemoetkoming plaatsgevonden als de burger (deels) in het gelijk is gesteld.
- Er is in totaal nog een openstaande schuld van bijna € 29 miljoen.

6. Maatregelen

Q. Wat gaat u nu eindelijk doen om Toeslagen op de rails te krijgen en situaties als deze te voorkomen?

A.

- Ik wil situaties als CAF 11 te allen tijde voorkomen. Ik wil dat ouders nooit meer in een dergelijke situatie terechtkomen. Dit vraagt om verschillende acties die ik, ook al zou ik sneller willen, niet vandaag of morgen zijn geëffectueerd. Ik heb de volgende acties in gang gezet:
 - Cultuur: Ik vraag het externe bureau dat onderzoek gaat doen naar de cultuur van de Belastingdienst om gericht te kijken naar de huidige en gewenste cultuur bij Toeslagen. In afwachting van dat onderzoek ben ik aan de slag met het cultuurprogramma, waarbij ook binnen Toeslagen indringend met medewerkers en leidinggevenden wordt gesproken over en gereflecteerd op het gewenste gedrag. Daarnaast vraagt een meer mensgerichte handelwijze andere vaardigheden van medewerkers. Ik wil dat Toeslagen daarin investeert.
 - Menselijke maat: Ik wil dat de toeslaggerechtigde meer centraal komt te staan. Ik wil meer ruimte bieden aan proportionaliteit en maatwerk, een betere balans vinden tussen fraudebestrijding en dienstverlening en sturing en beheersing professionaliseren. Dat betekent dat de toeslagenorganisatie moet verbeteren en moderniseren.
 - Juridische waarborgen: De juridische kennis moet beter worden geborgd. Als niet duidelijk is hoe op een juiste

manier met een dilemma in de uitvoering moet worden omgegaan, wil ik dat tijdig wordt geëscaleerd. Zo kunnen knelpunten en ontwikkelingen tijdig worden gesignaleerd en kunnen de beleidsverantwoordelijke departementen in een vroeg stadium worden betrokken.

- Structuur: Het aanpassen van de structuur van de Belastingdienst kan zorgen voor vermindering van complexiteit, verbetering van de aansturing en daarmee het optimaler functioneren van de Belastingdienst. Ik laat daartoe onderzoeken of en hoe het verkleinen en vereenvoudigen van de Belastingdienst de organisatie effectiever kan maken.
- Toeslagenstelsel: De recente Raad van State uitspraken, de conclusies van de Adviescommissie over wet- en regelgeving en het IBO Toeslagen geven aanleiding om nog eens kritisch te kijken naar de systematiek en het stelsel van Toeslagen. Ook daarin wil ik dat de burger op meer maatwerk kan rekenen. Ik ga me, samen met de betrokken bewindspersonen, hierop beraden.
- Invordering: Er is de laatste weken aandacht voor de toets bij de opzet/grove schuld-kwalificaties. Daarbij wil ik in ieder geval kijken naar de intern gehanteerde doelmatigheidsgrens van € 10.000 en of voor deze kwalificatie kan worden aangesloten bij een vergrijpboete of strafrechtelijke vervolging. De ADR

doet ook onderzoek hoe we daar in het verleden mee zijn omgegaan. In afwachting daarvan hanteer ik de "pauzeknop".

- Fraudebeleid: Ik wil dat duidelijk wordt vastgelegd welke beslissingen in een dossier zijn genomen en waarom deze beslissingen zijn genomen. Dat is het in het CAF 11-dossier elke keer het probleem gebleken. In de verschillende fases van onderzoek, vanaf de controles van feiten en omstandigheden van risico's tot het corrigeren of vervolgen bij opzettelijke fouten zijn er protocollen ten aanzien van dossiervorming en toezicht. Ik wil dat die strak worden nageleefd.

**Q. Is de (dwang)invordering in alle CAF-zaken
gepauzeerd?**

A.

- Ja, zowel in de CAF11-zaken als in de andere CAF-zaken is de invordering –in alle gevallen- tijdelijk opgeschort.
- Dit geldt in ieder geval tot de publicatie van het eindrapport van de en het rapport van de ADR.
- Concreet betekent dit onder meer dat:
 1. geen nieuwe invorderingsmaatregelen worden genomen,
 2. lopende invorderingsmaatregelen, zoals loonbeslagen en dwangverrekeningen, zijn gepauzeerd,
 3. ook in de overige CAF-zaken aangeboden wordt (per brief) om lopende betalingsregelingen te pauzeren, en
 4. geen (invorderings)rente wordt gerekend gedurende deze periode.

PM: Q&A over onterechte terugvorderingen nav statement klokkenluider

Q. Wat doet u met alle andere gevallen, bijvoorbeeld ouders die mogelijk onterecht de kwalificatie opzet grove schuld hebben gekregen?

A.

- Zoals aangegeven was het mijn hoogste prioriteit om de CAF 11-zaak op te lossen.
- Nu die oplossing tot uitvoer kan worden gebracht verschuift de blik naar de andere CAF zaken. De ADR komt daar voor het kerstreces met haar conclusies.
- Buiten de CAF zaken zijn er andere ouderdossiers waar ik nog eens goed naar wil kijken. Zo wil ik weten de kwalificatie opzet grove schuld die 8500 ouders hebben gekregen terecht is. Dit neemt de ADR mee in zijn advies. Ik wacht die conclusies af om te beslissen hoe ik hieraan opvolging geef.

7. Wob

Q. Welk beeld komt uit WOB naar voren?

A.

- De documenten uit het WOB-verzoek over CAF bieden een gedetailleerd beeld over de werkwijze van het CAF team en geven ook inzicht in de opdracht die dit team had.
- De documenten uit het WOB verzoeken schetsen een breder beeld dan de problemen die rondom Toeslagen zijn ontstaan.
- Daarom geven de documenten enkele nieuwe inzichten.
- Ook blijkt ook die documenten dat veel populair en ongepast taalgebruik werd toegepast. Daar ben ik van geschrokken, zo mag in een professionele context nooit worden gesproken.
 - VB: Zo meldt één van de verslagen van het MT fraudebestrijding dat het CAF team grenzen op moet zoeken en ook dat de goeden onder de kwaden kunnen leiden.
- De inzichten sluiten aan bij de conclusie van de Adviescommissie dat in dit tijdgewricht sprake is van institutionele vooringenomenheid en een zero tolerance beleid.
- Daarnaast vallen enkele documenten op over het gebruik van de, eventueel tweede, nationaliteit bij het in beeld brengen van fenomenen. Ik heb de documenten verstrekt aan de AP, die onderzoek doet naar het gebruik van nationaliteit bij de Belastingdienst en Toeslagen.

Q. Hoe kan het dat er nu nog nieuwe dingen naar voren komen?

A.

- Omdat het Wob-verzoek als invalshoek "CAF" heeft in plaats van "Toeslagen" komen andere zaken naar voren dan bij de eerdere focus op de problemen bij Toeslagen.
- Ook speelt de gebrekkige informatiehuishouding ook hier weer parten. Het heeft lang geduurd om alle documenten te analyseren en te beoordelen.
- Ik heb aangegeven dat ik eraan hecht om eindelijk te kunnen informeren over het totaalbeeld CAF, dat hoop ik het met Wob-verzoek, het rapport Donner en mijn eigen brief vandaag te kunnen doen.
- Ik ben de eerste die het met u eens is dat dit rijkelijk laat komt.

8. Nationaliteit

Q. Zijn er ook bij andere (toeslagen/belastingdienst) CAF zaken meldingen dat nationaliteit een rol speelt?

A.

- Ook in andere CAF-zaken binnen en buiten Toeslagen zijn documenten die wijzen op het gebruik van nationaliteit.
- Ik heb de stukken hierover openbaar gemaakt.
- Tevens heb ik gevraagd of de autoriteit persoonsgegevens nationaliteit meeneemt in hun lopende onderzoek daarnaar.
- De Nationale ombudsman doet breder onderzoek naar de wijze van behandeling van klachten over etnisch profileren binnen uitvoeringsorganisaties van de Rijksoverheid.

Q. Hoe zit het met gegevens over nationaliteit in de systemen van de dienst?

A.

- Voor medewerkers van Toeslagen zijn gegevens rondom nationaliteit al niet meer raadpleegbaar, eind dit jaar worden de gegevens volledig gewist uit de systemen.
- Eerder heb ik ook al aangegeven bij de belastingdienst om gegevens rondom nationaliteit niet meer te gebruiken. De tweede nationaliteit speelt geen rol in de wet, dan zou het ook niet zo moeten zijn in de uitvoering daarvan.

8. Demonstratie ouders Rotterdam

Q. Wat doet u met de ouders die zich maandag hebben gemeld in Rotterdam en waarover de uitzending van Radar ging?

A.

- Er hebben zich 19 ouders gemeld in Rotterdam, hun gegevens zijn genoteerd aan de balie van het Belastingkantoor.
- Ik vind het belangrijk dat deze mensen zo snel mogelijk inzage in hun dossier krijgen.
- Deze ouders zijn gebeld, de medewerker van de Belastingdienst vraagt hen of zij specifieke vragen over hun dossier hebben. Bij geen gehoor proberen we het begin volgende week nogmaals.
- De Belastingdienst verzamelt de informatie uit hun dossiers en de ouders ontvangen hun dossier uiterlijk binnen 4 weken. Zoals toegezegd aangetekend per post.
- Omdat de informatie over hun toeslagzaken en invordering over meerdere jaren speelt en in meerdere systemen is vastgelegd, heeft de Belastingdienst hier even tijd voor nodig. Als de ouder het wil, is ook een persoonlijk gesprek om hun dossier toe te lichten mogelijk.
- Voor andere toeslaggerechtigden behouden we de gebruikelijke weg om inzage in het dossier mogelijk te maken. Zij kunnen een brief sturen met het verzoek om inzage en wij behandelen dit verzoek normaal gesproken binnen 1 maand.

9. Medewerkers/cultuur

Q. Welke consequenties heeft dit optreden voor de dienst voor betrokken medewerkers uit die periode/zitten zij nog steeds op deze post?

A.

- Zoals ook eerder naar de Kamer en naar u aangegeven kan ik niet ingaan op individuele gevallen.
- Ik vind het ook niet passend om personeelszaken van de Belastingdienst te bespreken.
- Wel wil ik hier delen dat onder het cultuurtraject uitgebreid met medewerkers en leidinggevenden wordt gesproken over en gereflecteerd op het gewenste gedrag.
- Ook de ambtelijke leiding en ikzelf zijn in dat gesprek betrokken.
- In deze gesprekken zal de komende periode ook stilgestaan worden bij de uitkomsten van het deelrapport van de Adviescommissie, ook vanuit de vraag hoe vooringenomenheid wordt herkend en bespreekbaar wordt.
- Daarbij stimuleer ik bewustwording, het aangaan van het gesprek, en de ontwikkeling van het gewenste gedrag en het sturen daarop.
- Dit acht ik noodzakelijk om herhaling van vooringenomen handelen, respectievelijk institutionele vooringenomenheid, in de toekomst uit te sluiten.

10. Klokkenluider

[PM: Spreeklijn recente aandacht klokkenluider]

Q. Is er door de gesloten cultuur een onveilige omgeving voor medewerkers (en klokkenluiders)? Hoe gaat u dit aanpakken?

A.

- Medewerkers van de Belastingdienst zijn zeer loyaal aan de organisatie waarin ze werken.
- Dat is belangrijk want de gegevens van miljoenen burgers in Nederland moeten in vertrouwde handen zijn. Of medewerkers geen signalen durven af te geven over mogelijke zaken die zij niet in orde vinden, heb ik niet kunnen constateren.
- Om er zeker van te zijn dat er voldoende mogelijkheden voor medewerkers zijn om zaken te kunnen melden, is (naast de al bestaande mogelijkheden) een externe Tijdelijke Commissie Integriteit ingesteld waar medewerkers zaken kunnen aankaarten. Na het verlopen van de instellingstermijn zal deze commissie worden vervangen door een permanente commissie.

Q. Hoe voorkomt u dat klokkenluiders worden ontslagen?

A.

- Ik zorg voor maximale bescherming voor klokkenluiders die te goeder trouw misstanden melden. Dat vergt ook dat de instanties die daartoe bevoegd zijn een oordeel moeten kunnen geven over de aard van de melding.
- Wanneer blijkt dat er iets anders aan de hand is, is er mogelijk geen sprake van klokkenluiden. In dergelijke gevallen kan er niet zonder meer beroep worden gedaan op de bescherming voor klokkenluiders.